

Kære Tina

Tusinde tak for at jeg har fået lov til at læse din nye bog. Den har sat gang i meget refleksion over min egen sorg og tabet af min far – refleksion over hvordan jeg tacklede tabet af ham dengang og nu.

En af de elementer i bogen der står aller klarest er, at der er fuld fokus på dig og din tabsoplevelse. Du giver stort set ingen plads til hvordan omverdenen kan forstå din oplevelse af tabet af din mor eller hvordan du kan forklare hvor stort et tab det har været for dig. Det fik mig til at komme i ret tæt kontakt til min egen oplevelse. Der er fuld fokus på dig selv, din krop, din oplevelse af kunst, litteratur etc. og det er simpelthen så frigørende!

Blikket vendes indad og det tror jeg mange af os der har mistet kan have god brug for. Personligt har jeg i hvert fald brugt alt for meget krudt på at forsøge at forklare mit tab på en sådan måde så andre kunne forstå mit tab. Men det kan de ikke, for tabet er mit. Den måde du sætter fokus på den kropslige oplevelse af tab åbnede for mig en helt ny dimension som jeg tror kan blive meget værdifuld i min bearbejdelse af tabet af min far.

Jeg har også selv haft og har stadig meget stærke kropslige reaktioner på mit tab af min far. Din beskrivelse af den pludselige oplevelse af fravær rammer hovedet på sømmet for mig: "Det opleves som stød, som sammenstød. Et fysisk fravær der manifesterer sig alle vegne: Her er hun heller ikke".

Jeg har dog aldrig fordybet mig særlig meget i de her "sammenstød". De kommer ofte på meget upassende tidspunkter, hvor jeg ikke føler at jeg har tid til at undersøge dem nærmere. Samtidigt så har jeg nok også ofte haft lyst til at flygte så snart de har vist sig. Det gør for ondt at dykke ned i dem og jeg får en meget stærk følelse af afmagt i kroppen når jeg prøver. At begribe evigheden med mit eget hoved synes fuldstændig uoverskueligt og derfor går jeg den anden vej. Væk fra den kropslige oplevelse af tabet og op i hovedet, hvor jeg kan konkludere at jeg ikke kan holde ud at være i det og så gå videre og ignorere det sammenstød jeg lige oplevede.

Jeg blev meget rørt over din forklaring af hvorfor du har kaldt din bog for 'Fantom'. Det mindede mig om mit eget forsøg på at sætte ord på min sorgproces. Jeg siger ofte at sorgen ikke er lineær. Den følger ingen opskrift. Der er ikke noget "rigtigt" at læne sig op ad. Det er bare – en strøm, 1000 sammenstød og for mig meget ensomt. Nogle dage er det ok hvis en ven omtaler min far som død, andre dage får jeg lyst til at skriges når det bliver påtalt. Her er fantom egentlig et ret fint begreb til at sætte ord på det. Andre kan jo godt se at min far er væk, men nogle dage har jeg bare brug for at han ikke er det og lade som om at jeg stadig har ham hos mig. Og de dage opstår der en kæmpe fantomsmerter når det, der for andre kan synes åbenlyst, bliver påtalt.

Ofte er sorgen og tabet for mig ordløst. Også dette aspekt sætter du så fint ord på. Du spørger: "Hvordan kan vi i det hele taget sprogliggøre disse fænomener, der lever som fornemmelser i kroppen langt fra sprogets umiddelbare territorium?".

Ordet fantom virker godt for mig. Det samme gør Nordbrandts ord: "Der var ingen andre end dig der ikke svarede i hele verden". Flere ord skal der ofte ikke til og jeg genkender i høj grad din beskrivelse af hvordan vi som mennesker kan samles om "det ordløse" gennem kunsten. Det vil jeg gøre mere af. Det føles godt at genkende og blive genkendt på en anden måde end gennem ord. Samtidigt føles det godt at genkende mig selv i dine ord om hvor svært det kan være når noget så

livsomvæltende som tab og sorg ofte ikke kan beskrives blot med ord. Det kræver måske egentlig ekstra energi i en i forvejen energiforladt periode i livet, at finde nye veje at prøve at forstå og beskrive på. Her synes jeg at det er meget inspirerende at se hvordan du har fundet en energi frem i netop denne periode og sat dig for at forstå på et dybere plan og omsat din proces til en ny bog.

Stort tillykke med udgivelsen Tina og tak fordi at jeg måtte læse med! Jeg håber og tror at Fantom vil finde frem til mange der har mistet og give dem en følelse af genkendelse og vise nye veje i bearbejdning af deres tab. Jeg er i hvert fald blevet nysgerrig på min egen håndtering af tabet af min far efter at have læst dine ord.

Lærke Mine Winther

Cand. soc., fuldmægtig i Børne- og undervisningsministeriet